

Thăm Bản Giốc

Xuân Hương

Hôm chúng tôi lên thăm thác Bản Giốc, có cuộc họp quan trọng nào đó, có ông lớn nào đó tham dự, nên xe phải đậu lại từ xa hơn cây số, hành khách xuống đi bộ. Trời mát, đi dạo chút cũng rong chân khỏe người. Trước khi đến thác, thấy cơ ngơi chùa Phật Tích Trúc Lâm còn đang hoàn thiện nằm trên ngọn đồi cao, sau lưng chùa có ngọn núi đỉnh nhọn hình kim tự tháp, vẻ rất uy nghi. Đây là ngôi chùa đầu tiên trên biên cương phía bắc, từ đây nhìn xuống thấy toàn cảnh thác. Đường dốc thoải, vừa thấy thác là cũng vừa thấy Trạm kiểm soát biên phòng, bên ngoài có màn ảnh truyền hình rất lớn chiếu cảnh họp hành bên trong. Ngạc nhiên vì chẳng biết cho ai xem, du khách chỉ hăm hở tới thác, mà dân chúng nào tới đó đứng giữa trời để xem tin tức giữa rừng ?

Chú hướng dẫn cho biết (cái điều ông Gu Gồ không biết) là vào mùa khô, thác chỉ có nước tầm từ 11g trưa đến 2g chiều, để bên ngoài cho du khách thăm viếng chụp hình, bên trong là làm thủy điện. Ngoài thời gian ấy nước được giữ lại vì ít. Thảo nào chú cứ hỏi nhanh chân. Qua khỏi cổng soát vé, từ xa đã nghe mấy con thác lớn nhỏ trò chuyện rộn ràng. Bâng qua một quãng bờ bãi, vài chiếc cầu nhỏ bắc qua dòng nước nhỏ, cũng điệu. Điều lạ lùng là mấy dãy hàng quán lụp xụp lợp nylông xanh đỏ, trên bãi chiếu trải ngổn ngang. Quán chờ khách khát nước, chiếu chờ khách mỏi chân. Chẳng biết cơ quan nào quản lý, nhưng trông thật lôm côm luộm thuộm. Kiểu mạnh ai xí được chỗ nào thì dựng lều, trải chiếu chỗ đó. Hay là một cách biểu diễn "có ta đây" cho khách nước lạ không lường tuồng xâm nhập? Có người đang rửa song nồi ở bìa cầu nhỏ. Coi có vẻ giống đời sống an bình nơi thôn dã. Nhìn qua bên kia bờ của "nước lạ", vì sát núi nên dốc, họ xây bậc cấp khang trang lịch sự, có chòi canh. Ra dáng tươm tất hơn bên mình nhiều.

Phần của mỗi bên

Ở thác lớn là thác chính, từ bên tay phải của người nhìn, có 2 dòng suối đổ xuống, tới bụi cây to chính giữa, là thuộc về bên kia. Bụi cây này ngay giữa dòng con sông bên dưới, nước trong veo liền một nhưng mang trong lòng nổi đục ngầu mằm mòng hai xứ sở. Nghe đâu trước kia, đường biên giới nằm giữa dãy núi, nên Bản Giốc hoàn toàn của Việt Nam. Từ khi "vẽ lại" đường ranh thì nó tiện chân tuột qua phía bên mình, xuống tắm mát trong giòng Quây Sơn phát nguồn từ Quảng Tây xứ Tàu. Tổng chiều dài 89 km mà lững lờ trên địa phận Việt Nam đã 49km, nó vòng vo rồi quay trở về Tàu nên họ ví nó như đứa con không muốn xa mẹ, và âu yếm ca ngợi là "con sông yêu nước". Cũng may là nó chỉ dừng ở đó.

Thuyền chờ du khách bên kia trông cũng khác, 7-8 cái, có vẻ tinh tươm, áo phao lủng lảng màu cam nổi bật giữa màu núi rừng, đá, nước. Hai thuyền đang chờ đầy khách. Trong khi thuyền nhà mình chắc của tư nhân, cũng thuộc dạng nghèo, 2 cái, 1 cái đang chờ vài ba khách, quyết chí để du khách tự bơi nếu chẳng may lặn ùm xuống nước. Khó lòng ép thuyền chạy thẳng một đường không lèo lách, vì cũng còn tùy đá ẩn mình bên

dưới, nên được tự do lượn qua lượn lại, nghĩa là qua chút đỉnh phía bên kia của giữa dòng sông, nhưng neo thì thuyền ai bến nấy. Xâm lấn qua phải có... visa hoặc bị phạm tội chiếm cứ lãnh thổ nước láng giềng.

Từ chỗ lùm cây ấy trở đi về phía trái người nhìn, là cửa Việt Nam. Cách con thác chính vài trăm mét là thác phụ chảy từ cao xuống không có đá ườn ra ngắt khúc, đẹp tuyệt. Ở đây dòng nước thanh mãnh hơn, đổ xuống thông dong hơn, du khách tới gần dễ hơn. Dù vậy âm thanh cũng cuồng nộ lắm, bọt tung tóe và tia nước bắn ra cũng mù mịt hăng say. Đứng giữa trời đất mát mẻ mùa xuân, không nắng không mưa, nhìn nước trong veo thấy rõ từng hạt cát, nghe tiếng suối to suối nhỏ rầm rì giữa cây cối, núi non, đất đá, thật hùng vĩ, ngoạn mục đến cảm động. Việt Nam xem đây là thác đẹp nhất của mình, Tàu xem là một trong mười thác đẹp nhất của họ. Nhưng đừng tưởng họ chỉ có từng đó là ít hơn bên ta. Bởi vì trên cao phía sau của khúc nhìn thấy, là có thác nằm phía bên kia ta không thấy được, không tới thăm được, không còn thuộc về ta nữa. Muốn lên thăm lại phải có visa.

Cũng nghe nói những ngày lễ hay cuối tuần, để chứng tỏ sức mạnh của họ đã nổng ranh giới rộng ra thêm được một chút, họ khuyến khích dân chúng tới ngao du, miễn phí. Thành ra bên kia hầu như luôn luôn có khách, không tấp nập thì cũng lai rai. (Vớ lại ít nhất là 2 tỉ 7 bàn chân, chỗ nào mà không có dấu !). Trong khi bên mình mỗi vé 20 nghìn đồng, dù chẳng là bao nhưng cũng là lệ phí. Mà cái gì có lệ phí thường vẫn là rào cản cho một số người. Lại phải có nhân viên bán vé, kiểm vé, có ngày vắng vé chừng vài ba chục khách thì không biết có đáng không.

Trước khi đi nói với cháu "lên để đòi lại", khi về nghe hỏi "có đòi được không". Chỉ là lời đùa và dù Lòng thật bình yên mà sao buồn thế... dù nghe đâu hồi đầu năm ông trưởng ban Biên giới Chính phủ có trấn an rằng không có chuyện Việt Nam đã để mất thác Bản Giốc cho Trung Quốc như nhiều người đánh giá. Họ viện dẫn các tư liệu lịch sử, văn học, sách giáo khoa, thậm chí cả Sách Trắng của Bộ Ngoại giao công bố vào

những năm 70 để khẳng định rằng toàn bộ thác Bản Giốc là của Việt Nam. Đáng tiếc là những tư liệu mà họ nêu ra lại không phải là bộ phận của Công ước Pháp- Thanh 1887, 1895 mà Việt Nam và Trung Quốc thỏa thuận làm căn cứ pháp lý duy nhất để đàm phán xác lập đường biên giới mới. Cũng nghe vậy thì biết vậy thôi. Đời là một sự an ủi không ngừng.

Xuân Sương